

Mutant a pitomí novináři vs. méně arogance. Co říkají experti na Zemanův projev

PRAHA Opětovně zvolený prezident Miloš Zeman ve svém prvním veřejném projevu po zdolání vyzyvatele Jiřího Drahoše zaskočil málokoho. Byl dobře naladěný, rozverný a neodpustil si výpady vůči novinářům. Ale co stálo za jeho slovy, co skutečně sdělil a komu byl jeho projev určený? Server Lidovky.cz nabízí analýzu jeho projevu.

AUTOR

Jan Horák

jan.horak2@lidovky.cz

[ČLÁNKY](#)

[FOLLOW @IAN_HORAK](#)

2

Server Lidovky.cz přináší klíčové pasáže Zemanova vystoupení doplněné o komentáře jazykovědce Karla Olivy, expertky na komunikaci Denisy Hejlové a upozornění na politický kontext Zemanových slov. Kompletní znění prezidentova vystoupení najdete na konci textu.

Poděkování voličům

Výrok Miloše Zemana: „Před pěti lety mi důvěru dalo 2 700 000 voličů. Teď to bylo 2 800 000 voličů. Takže jdu do dalších pěti let nabit důvěrou těchto občanů České republiky a věřím, že takovou důvěru nezklamou. Chtěl bych poděkovat voličům Jiřího Drahoše za to, že šli k volbám. Protože si vážím lidí, kteří chodí k volbám. Upřímně řečeno relativně těsné vítězství nejvíce těší. I za to těmto voličům děkuji.“

Denisa Hejlová, expertka na komunikaci z Fakulty

sociálních věd Univerzity Karlovy: Miloš Zeman při obvyklém poděkování voličům neopomněl zdůraznit, že jich bylo více, než před pěti lety. Tím rétoricky překlenul možnou námitku, že vyhrál jen velmi těsně. Kdyby 80 tisíc lidí volilo protikandidáta, byl by prezidentem Drahoš. Z těsného vítězství, jak se jinak říká ‚s odřenýma ušima‘, udělal přednost a ještě ji podtrhl ve zdůraznění, že jiné vítězství by ho netěšilo – to je obratná sofistika. Navázal na to, co říkal celou kampaň, kdy zdůrazňoval, že rozhodnutí je na voličích – tím jim rétoricky dával moc nad svým osudem, což se lidem líbí.

Zeman poděkoval manželce, dceři, voličům i voličům Jiřího Drahoše – ale svého soupeře vynechal a jistě to není tím, že by na něj zapomněl. Porušil tím pravidlo férové hry, kdy si sportovci po zápase podávají ruce a tuto ruku musí vždy nabízet vítěz. Z pohledu jeho již neotřesitelné pozice to je zbytečná malichernost a zlomyslnost, přes kterou se ale nedokázal přenést.

Karel Oliva, bývalý ředitel Ústavu pro jazyk český:

Poděkování spolupracovníkům a voličům, které přesto, že zahrnuje i voliče jeho protikandidáta, nebylo formulováno – a nemohlo být vnímáno – jako poselství sjednocující nepochybně hořce rozdělený národ.

Jako by o žádné takové sjednocení Miloš Zeman ani nestál – jaký je to kontrast s tezí jeho údajného velkého vzoru Winstona Churchilla, že je potřeba být rozhodný v boji, ale velkomyslný ve

vítězství („In war resolution... in victory magnanimity...“). Místo takových snah zvítězila touha šlehnout protivníky slovem, jak je patrné z najedovatěle poznámky o tom, že relativně těsné vítězství nejvíce těší.

Lidovky.cz: Opomenutím Jiřího Drahoše dal prezident jasně najevo, že ho soupeř vlastně nezajímal. Soustředil se jen na sebe a obhajobu mandátu.

Poslední vítězství

Výrok Miloše Zemana: „Závěrem, než stejně jako před pěti lety nám Dan Hůlka zazpívá naši krásnou národní hymnu, bych vám chtěl říci jako svým přátelům jedno poselství. Toto, milí moji, je moje poslední politické vítězství. Za ním už nebude žádná politická porážka. Protože, jak dobře víte, prezident má ústavou vymezena pouze dvě pětiletá funkční období a já rozhodně nehodlám iniciovat změny ústavy.“

D.H.: V této pasáži Zeman dokázal obratně ‚přerámovat‘ svůj konec kariéry, kdy mnoho voličů spekulovalo nad jeho zdravotním stavem. V podstatě tím říká: je jedno, že se třeba nedožiji konce svého období, ale zemřu jako politický vítěz. Chvilí to vypadalo, že skončím jako důchodce na Vysočině, ale vrátil jsem se a zvítězil na plné čáře – opět, rétoricky se jedná o zdůraznění a symbolické posílení jeho vítězství.

K.O.: V původním plánu proslovu byl již zřejmě jen slib zpěvu hymny a efektní bilanční prohlášení o posledním politickém vítězství, po němž už nebude následovat žádná prohra.

Karel Oliva.

Útok na novináře

Výrok Miloše Zemana: „Když jsem se stal předsedou ČSSD, tak drtivá většina českých médií napsala, že je to konec této strany, které hrozí v nejbližší době absolutní rozpad. Nevím, jestli je tadý Franta Ringo Čech, ale byl jediný, kdo se mě v té době v rozhlase zastal. Já mu za to děkuji. Nezapomínám, Františku. Já nezapomínám. Nu a mezitím jsem slíbil, že vstoupíme do Strakovy akademie hlavním vchodem a to se opravdu během pěti let stalo. Nu, Lidové noviny, do každé rodiny, napsaly po jednom týdnu, že vláda ještě nic neudělala. Já tedy opět měl druhý důvod, proč české novináře považovat za pitomce.“

D.H.: Zeman ještě ve čtvrtek v České televizi sliboval, jak bude lidi spojovat, že ustoupí od své arogance, je již zmoudřelý a nad věcí. Ve svém volebním – vítězném – projevu se přitom opět projevil jako starý známý Miloš Zeman a v první řadě začal nadávat novinářům – Vladimíru Keblůškovi se v otázkách dokonce začal posmívat kvůli tónu jeho hlasu. Z pozice prezidenta je zcela nemyslitelné, aby se komukoliv posmíval za jeho fyzické (ať skutečné, nebo domnělé) fyzické predispozice.

Je ale velmi zajímavé, že Zemanovy útoky na novináře lidé vnímají pozitivně a velká skupina lidí mu je věří. To, že Zemanovi výrazně stranila TV Barrandov, Nova, Prima a celá řada serverů, například Parlamentní listy, tím zcela vytěsnil –

lidé budou přemýšlet nad tím, co novináři udělali proti Zemanovi, nikoliv pro Zemana.

Zdůrazněná věta ‚Já nezapomínám‘ je mnohoslibná pro všechny, kdo mají pocit, že by se jim od prezidenta mělo dostat jisté reciprocit – a ta je, jak víme z poznatků sociální psychologie, velmi silným mezilidským poutem.

K.O.: Jako tolikrát předtím se Miloš Zeman, s vědomím vlastních rétorických schopností, jimiž nepochybně převyšuje mnohé, a zcela určitě všechny své protikandidáty z volby, nechal strhnout k řečnickému exkursu o tom, jak skvělým politikem byl a naopak jakými ‚pitomci‘ jsou ‚čeští novináři‘.

V reakci na otázku redaktora České televize, jehož neváhal ponížít označením jeho hlasu za hlas připomínající ‚mutanta‘, pak své urážky rozšířil z novinářů i na ‚některé politiky‘. Netřeba asi říkat, že vulgarity a urážky jsou v oficiálních projevech představitelů kulturního národa společensky jednoduše nepřijatelné ze všech možných hledisek a za všech okolností.

Udělali lidovky.cz FOTOGALERIE

Boj za aktivní občanství

Výrok Miloše Zemana: „Je tady někde pan Soukup? V jeho televizi Barrandov jsem řekl, že bych chtěl být, jak stárum, poněkud pokornější, poněkud méně sebevědomí a poněkud vstřícnější vůči názorům lidí, kteří mají jiné názory, než mám já. Být méně arogantní, i když si o některých z nich i nadále nebudu myslet nic dobrého. Ale ne o všech. Moje základní téma, a tady se mnou bude asi souhlasit Tomio Okamura, který je taky za mnou, chci, což jsem do jisté míry dělal i v minulosti, bojovat za to, čemu říkám aktivní občanství. Přesvědčil jsem se totiž, že nejen novináři, ale i někteří politici, mají inteligenci, která je podstatně nižší, než je inteligence normálních občanů.“

D.H.: Vzpomeňte na předchozí větu: budu pokornější a méně arogantní – ovšem jak na koho.

K.O.: Díkci svého povolebního projevu Miloš Zeman odhalil zcela jasně, jak hodlá plnit předvolební sliby – které navíc sám zmínil v odpovědi na otázku ČT – o tom, že bude pokornější a méně sebevědomý: nijak.

L.cz: Slova o podpoře přímé demokracie by neměla zapadnout. Ačkoliv tento politický program razí Tomio Okamura už několik let, nyní má ve sněmovně mnohem větší sílu k pokusu o jeho naplnění. A s podporou prezidenta se toto téma bezpochyby stane jedním z těch důležitých v tomto volebním období.

Prezident jako jeden z nás

Výrok Miloše Zemana: „A právě proto bych si přál, aby se ti to normální občané mohli rozhodovat nejen v referendu, ale také například v přímé volbě starostů, primátorů a hejtmanů. A samozřejmě, což se stalo, v přímé volbě prezidenta. To je

něco, co chci oproti minulým pěti letům změnit. Ale sportovat, sportovat, pane Keblůšku, už nebudu.“

D.H.: Dvojitě zdůraznění sportování, o němž nebyla vůbec řeč – typický příklad Zemanových ‚bonmotů‘, které odmítají zdravý životní styl a říkají, že člověk se může stát prezidentem, i když kouří, pije a sprostě nadává – ‚jako my všichni‘. Projevuje se v tom odlišná komunikační strategie – zatímco Zeman říká ‚jsem jedním z vás‘, mám slabé stránky jako vy, Drahoš říká ‚jsem více než vy‘ – profesor, respektovaný vědec, věrný manžel. Část lidí chce od prezidenta morální vzor, část lidí chce, aby se s prezidentem mohli ztotožnit – dává jim to pocit, že rozumí a zajímá se o jejich problémy.

Úhybný manévr

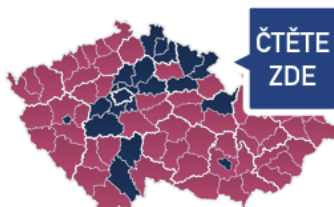
Výrok Miloše Zemana: *„Děkuji týdeníku Respekt za tuto otázku. Předpokládám, že svůj tým na Hradě nejenže doporučím - doplním, opravuji se - novináři z Bakalových novin. Ať už je to týdeník Respekt nebo ať to jsou Hospodářské noviny, případně Aktuálně.cz. Dokonce požádám pana Zdeňka Bakalu, aby se stal mým hlavním ekonomickým poradcem. Na téma, jak úspěšně tunelovat českou ekonomiku. Poprosím poslední dotaz.“*

D.H.: Toto je typický příklad úhybného manévru v komunikaci, Zeman na otázku vůbec neodpověděl, naopak napadl důvěryhodnost novinářů. Jako by tím říkal: co je Mynářova vila proti Bakalovým bytům.

K.O.: Vše, co z těch slibů reálně zbylo, je to, že stárne. Stárneme samozřejmě všichni – jenže nad Milošem Zemanem si přitom ještě můžeme povzdechnout s Talleyrandem (*francouzský teolog, politik a diplomat Charles Maurice de Talleyrand Périgord, který žil na přelomu 18. a 19. století, pozn. red.:*) „Ils n'ont rien appris, ni rien oublié“. Nový prezident se zkrátka „nic nenaučil, ani nic nezapomněl.“

**PODROBNÉ
VÝSLEDKY**

**JAK HLASOVALI
VAŠI SOUSEDÉ**

Zacementované spojení s Okamurou

Výrok Miloše Zemana: *„Za prvé, lidé, kteří sedí za mnou, jsou ti lidé, kteří přišli do horního salonku, aby mě pozdravili. Já jsem jejich pozdravy velmi rád uvítal a poprosil jsem je, aby sem přišli. Protože nikdo, a politici už vůbec ne, nemá tolik přátel, aby si těch přátel nevážil, a aby některé z nich mohl ignorovat. Kdyby tady byl Andrej Babiš, tak mu klidně řeknu, ať si sem sedne také.“*

D.H.: Toto je symbolická výzva k dobrým vztahům s Andrejem Babišem, které jsou čistě pragmatické. Zajímavější ale je, že v těsné blízkosti prezidenta – kromě jeho manželky, dcery a manželů Mynářových – neseděl Jan Veleba, člen spolku Přátelé Miloše Zemana a předseda Strany práv občanů, kdysi zvané Zemanovci. Vprostřed nejbližších Miloše Zemana seděl Tomio Okamura, což naznačuje, že právě jeho vidí jako svého

nejbližšího politického spojence. Milan Chovanec zde hrál pouze druhé housle.

L.cz: Vzájemné sympatie prezidenta Zemana a Tomia Okamury byly zřejmé už před volbou, spojuje je populistický styl politiky, silný vztah k přímé demokracii a do značné míry opovrhování konkurenty. Toto spojenectví se nyní evidentně zacementovalo. Okamura se sám pochlubil, že si s prezidentem tyká. Do budoucna lze očekávat, že Okamura díky sepětí s prezidentem bude na půdě sněmovny a vůči novinářům vystupovat ještě sebevědoměji.

PRVNÍ PREZIDENTSKÁ SLOVA MILOŠE ZEMANA

Staronový prezident Miloš Zeman předstoupil už s jistým volebním vítězstvím v rukou před novináře v neděli krátce před půl pátou odpoledne.

Pod jeho úvodním slovem následovaly tři otázky od novinářů, po jejich zodpovězení se hlava státu odebrala se svými nejbližšími na zámek do Lán. Přinášíme přepis celého vystoupení:

„Dámy a pánové,

ze všeho nejdříve mi dovolu, abych předal květiny své milované ženě. A překvapení dnešního dne, své neméně milované dceři. Pusinku a pultík. Musím konstatovat, že jsem dostal slib, že ten pultík bude stabilní, protože mám ve zvyku se o něj opírat. Abych ho nepřevrhl, tak ho většinou přišroubuji k podlaze. Tentokrát se to organizátorům nepodařilo. Soudruzi z NDR udělali chybičku. Nicméně já se hezky narovnam a pultíku se nic nestane.

Milí moji přátelé. Dovolte mi, abych vám všem ze srdce poděkoval za vaši pomoc a podporu při volbě prezidenta ČR. Nebýt vás, tak jsme to nevyhráli. Za mnou jsou lidé, kteří teď seděli v prezidentském salonku a s napětím pozorovali, jak nabíhají procenta a jak Praha může ovlivnit výsledek prezidentských voleb. Chtěl bych poděkovat těm pražským voličům, kteří mi dali svůj hlas. O to více bych chtěl poděkovat voličům ve všech ostatních krajích, kde jsem zvítězil.

Před pěti lety mi důvěru dalo 2 700 000 voličů. Teď to bylo 2 800 000 voličů. Takže jdu do dalších pěti let nabit důvěrou těchto občanů České republiky a věřím, že takovou důvěru nezklamou. Chtěl bych poděkovat voličům Jiřího Drahoše za to, že šli k volbám. Protože si vážím lidí, kteří chodí k volbám. Uprímně řečeno relativně těsné vítězství nejvíce těší. I za to těmto voličům děkuji.

Závěrem, než stejně jako před pěti lety nám Dan Hůlka zazpívá naši krásnou národní hymnu, bych vám chtěl říci jako svým přátelům jedno poselství. Toto, milí moji, je moje poslední politické vítězství. Za ním už nebude žádná politická porážka. Protože, jak dobře víte, prezident má ústavou vymezena pouze dvě pětiletá funkční období a já rozhodně nehodlám iniciovat změny ústavy.

Ale právě proto, že je to poslední vítězství, dovolu, abych vám řekl, prosím pěkně, abych si alespoň dvě nebo tři minuty zavzpomínal. Do politiky jsem vstoupil jako čerstvě kooptovaný poslanec Federálního shromáždění. Byl jsem solitér. Byl jsem individualista a trvalo mi více než dva roky, než jsem se naučil, že chce-li někdo

jednou ano. Byl jsem znovu zvolen. Nevidím důvod, proč bych měl vydírat Andreje Babiše příliš krátkým termínem pro jmenování jeho vlády.

Pokud jde o to, co chci dělat jinak a lépe. Řekl jsem už, je tady někde pan Soukup? V jeho televizi Barrandov jsem řekl, že bych chtěl být, jak stárnu, poněkud pokornější, poněkud méně sebevědomý a poněkud vstřícnější vůči názorům lidí, kteří mají jiné názory, než mám já. Být méně arogantní, i když si o některých z nich i nadále nebudu myslet nic dobrého. Ale ne o všech.

Moje základní téma, a tady se mnou bude asi souhlasit Tomio Okamura, který je taky za mnou, chci, což jsem do jisté míry dělal i v minulosti, bojovat za to, čemu říkáme aktivní občanství. Přesvědčil jsem se totiž, že nejen novináři, ale i někteří politici, mají inteligenci, která je podstatně nižší, než je inteligence normálních občanů.

A právě proto bych si přál, aby se títo normální občané mohli rozhodovat nejen v referendu, ale také například v přímé volbě starostů, primátorů a hejtmanů. A samozřejmě, což se stalo, v přímé volbě prezidenta. To je něco, co chci oproti minulým pěti letům změnit. Ale sportovat, sportovat, pane Koblížku, už nebudu."

Otázka (týdeník Respekt): Pane prezidente, plánujete nějaké změny ve svém týmu na Hradě? Ptám se na to proto, protože Andrej Babiš vám před druhým kolem doporučil, abyste zvážil pokračující účast současného kancléře Vratislava Mynáře nebo poradce Martina Nejedlého. Děkuji.

„Děkuji týdeníku Respekt za tuto otázku. Předpokládám, že svůj tým na Hradě nejenže doporučím - doplním, opravuji se - novináři z Bakalových novin. Ať už je to týdeník Respekt nebo ať to jsou Hospodářské noviny, případně Aktuálně.cz. Dokonce požádám pana Zdeňka Bakalu, aby se stal mým hlavním ekonomickým poradcem. Na téma, jak úspěšně tunelovat českou ekonomiku. Poprosím poslední dotaz.“

Otázka (server iDNES.cz): Překvapilo mě, že jste tu dnes po boku pana Chovance a Okamury. Proč právě tyto dva politici? Další otázka je, zda je to nějaký vzkaz Andreji Babišovi, s kým by měl skládat příští vládu.

„Za prvé, lidé, kteří sedí za mnou, jsou totiž lidé, kteří přišli do horního salonku, aby mě pozdravili. Já jsem jejich pozdravy velmi rád uvítal a poprosil jsem je, aby sem přišli. Protože nikdo, a politici už vůbec ne, nemá tolik přátel, aby si těch přátel nevážil a aby některé z nich mohl ignorovat. Kdyby tady byl Andrej Babiš, tak mu klidně řeknu, ať si sem sedne také.“

2

JAN HORÁK